

ASANSÖR KONTROLLERİNİN ÖNEMİ

Elektronik ve Haberleşme Mühendisi **Ramazan SAVCIÖZEN**
Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü Birim Sorumlusu
ramazan.savciozen@gmail.com

Kentsel mimarinin gereği olan yüksek yapılar arttıkça asansör kullanımı da artmakta ve zorunlu hale gelmektedir. Asansörlerin sayılarındaki ve günlük kullanım yoğunluğundaki artış teknik esaslara ve güvenlik ölçütlerine uyumun önemini artırmış, asansörlerin bakımında ve kontrolünde çok daha hassas olunması gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. Gerekli koşullara uymadan, bakımları ve kontrolleri yapılmadan kullanılan asansörlerde meydana gelen kazalar sonucu can ve mal kayıplarına sıkça rastlanmaktadır.

Zaman içinde eskijen, yıpranan, aşınan parçaların değişip değişmediğinin anlaşılabilmesinin, firmalara yaptırılan bakımlarda asansörün korunmasına ve güvenli kullanımına karşı gevşeme, ayarsızlık, yağlama ve özellikle de motor yanmalarına karşı tedbirlerin alınıp alınmadığının belirlenmesinin tek yolu asansörlerin periyodik kontrolü ve denetimidir.

Belediyelerin inşaatı bitmiş binalardaki asansörlere verdiği asansör kullanma izin belgesi üzerinden iki yıl geçtikten sonra, yönetmelik gereği asansörlerin her yıl en az bir defa yıllık kontrolleri yaptırılmalıdır.

15 Şubat 2003 tarih ve 25021 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 31 Ocak 2007 tarih ve 26420 sayılı Resmi Gazete'de aynen geçerli olan asansör yönetmeliği (95/16/AT)'nin 22. ve 24. maddelerinde; Yapının bağlı bulunduğu belediyelerce veya belediye hudutları dışındaki yapılar için valiliklerce en az yılda bir kere her asansörün kontrolünün yapılması şart koşulmaktadır.

Belediye ve valiliklerin yeterli sayıda ve nitelikte teknik elemana sahip olmamaları ve konuya gereken önemi vermemelerinden dolayı Türkiye'de asansörlerin denetimleri sağlıklı olarak yapılamamakta bunun neticesi olarak ta asansör halatlarının kopması, asansörün düşmesi, katta durmadan kapının açılması, emniyet kilitlerinin çalışmaması gibi nedenlerle her yıl yüzlerce yaralanmalı ve ölümlü kazalar meydana gelmektedir.

Türkiye genelinde bazı bilinçli belediyeler bölgelerindeki asansörlerin kontrolleri ve denetimleri için Elektrik Mühendisleri Odası ve Makina Mühendisleri Odaları ile protokol imzalamaktadırlar.

Ankara'da sadece Ankara'nın değil ülkemizin de en büyük ve en önemli belediyelerinden

birisi olan Çankaya Belediyesi, yasaların uygulanması konusundaki titizliği, halkın mal ve can güvenliği konusundaki duyarlı yaklaşımı ve çalışmalarının bir örneği olarak TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesi ile bir iş birliği protokolü imzalamıştır. Kamunun güvenliği, çıkarlarının savunulması

noktasında sürekli ve önemli çalışmalar bulunan Elektrik Mühendisleri ve Makina Mühendisleri Odalarının Ankara Şubeleri de, Çankaya Belediyesi'ne kendi uzmanlık alanlarında doğal destek vermesi ve iş birliğinde bulunmasının bir sonucu olan bu protokolü 11.01.2002 tarihinde imzalanmış, kontroller 01.03.2002 tarihinde Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü adı altında başlatılmıştır.

Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü olarak yapılan kontrollerde bina yöneticisi "Yönetici bilgilendirme formu" ile yapılacak kontrol ve yönetici sorumlulukları konusunda bilgilendirilmekte, sonrasında asansör 29 ana başlık altında 110 değişik noktada kontrol edilmektedir. Bu kontrolü yapan bir Elektrik bir Makina Mühendisi'nden oluşan Kontrol Mühendisleri asansörün durumuna göre asansöre; asansörün mevcut haliyle kullanılmasında teknik ve güvenlik açısından sakınca bulunmadığını belirten "Yeşil" etiket, eksik ve hataların ivedilikle giderilmesi gerektiği anlamına gelen "Mavi" etiket, eksik ve hataların giderilmesine kadar kullanılması sakıncalıdır anlamına gelen "Kırmızı" etiket yapıştırmaktadırlar.

Kırmızı etiketli asansörlerde geliyorum diyen kazalar :

Çankaya Belediyesi sınırları içerisinde Ocak 2007 tarihinden bu yana yapılan 2821 asansörün kontrolünde 1819 asansör yeşil, 619 asansör mavi, 383 asansöre kırmızı etiket yapıştırılmıştır. Sorunsuz 1838 asansörün durumu kontrol raporu ile belgelendirilmiş, 4 nüsha hazırlanan bu rapor, bina yöneticisine, yetkili bakım firmasına, belediyeye teslim edilmiş, bir kopyası da koordinatörlükte muhafaza edilmiştir.

Yönetmelik; binanın asansörünün yıllık

kontrolünün yaptırılmasından, kontrol raporunun alınmasından yöneticiyi ve bakım firmasını müştereken sorumlu tutmuştur. Bu nedenle asansörlü bina yöneticileri asansörlerinin bakımlarını ve kontrollerini düzenli yaptırmalı, kontrol raporunu alarak sorumluluğunu yerine getirmelidir.

619 mavi etiketli asansörden 189 asansör için sorun giderildikten sonra Kontrol Mühendislerimiz 2. kontrole çağrılmış etiketleri yeşile dönüştürülmüş iken, 430 asansördeki ivedilikle giderilmesi gereken sorun devam ettiği için etiketi yeşile dönüşmemiştir.

Kullanılması durumunda yaralanmalara ya da can kayıplarına neden olabilecek kırmızı etiketli 383 asansörün 255 adedindeki eksik ve hatalar da devam etmektedir. Koordinatörlüğümüzün bina yöneticilerine ve firmalara yaptığı yazılı ve sözlü tüm uyarılara rağmen bu asansörlerdeki eksiklikler giderilmemiştir.

Koordinatörlüğümüzün yayına giren www.asansor.org.tr web sayfası ile kırmızı etiketli bu asansörler adres bilgileri ile yayımlanmaktadır.

Bakımcı firma belirlenmesinde bir o kadar önemli;

Bir diğer dikkat edilmesi gereken konu da bina kontrolünü yapan asansör firmalarının yetkili ve ehliyetli firma olup olmamasıdır. Faaliyetlerini sürdüren 152 adet asansör bakım firmasından 82 tanesinin belgeleri eksiktir. Bakımların gerektiği gibi yapılmasının şartı firmanın yetkili ve ehliyetli olmasıdır.

Yürürlükteki yönetmeliğe göre firmanın yetkili olabilmesi için asansör bakım firmalarının Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na kayıt yaptırması, çalıştırdıkları mühendisler için kendi firmaları adına

çıkarılmış "serbest mühendislik ve müşavirlik belgesi" ile TSE hizmet yeri yeterlilik belgelerinin olması, bakımını yaptıkları asansör için de bina ile bakım anlaşması yapmış olması gerekmektedir. Belgeleri tam ve bakım yapma ve kontrol raporu düzenleme yetkisi olan asansör firmaları yine www.asansor.org.tr adresinde yayımlanmaktadır.

Koordinatörlük faaliyetleri aylık olarak belediyeye rapor edilmekte, kontrollerini yaptırmayan, kontrol sonrası tespit edilen eksiklikleri gidermeyen bina yöneticileri bilgileri, kırmızı etiketli asansöre sahip bina bilgileri gerekli yaptırımlar için belediyeye iletilmektedir.

Avrupa'daki örneklerinde kontrol sonrası eksiklik ve hata tespit edilen asansörler onarılan kadar kullanım dışı kalmakta iken, bizdeki uygulama kırmızı etiketle kullanıcıların uyarılması şeklinde olmakta, bina yönetimi olarak maalesef asansörün kullanımını sürdürülmektedir.

Bu durumda asansör kullanıcıları olarak yapılması gereken asansörde kırmızı uyarı etiketi varsa bu asansörleri kullanmamak ve ilgilileri uyarmaktır.

(Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü...Necatibey Cad. No: 88/7 Kızılay ANKARA Tel: 0.312.229.0053)

